

3

*Virtutum omni genere
Clarissimo viro,*

D. GERARDO GRAMAIO,
Domino Vefaliae Comitis,
ac Aetarii bellici Quaestori Statuum
dignissimo,

PETRVS COUDENBERGIUS S.P.

CVM VALERII CORDI de conficiendis Pharmacis libellum Christophorus Plantinus prelo suo esset commissurus, rogavit me, ut, si quid haberem quod editionem istam invare posset, cum studiosis communicarē. Fuit enim optimo viro semper propositū, ut quos libros imprimit, non nisi emendatissime è sua officina prodire sinat. Quamobrem, ut de ipsius incredibili taceam diligentia & sumptu; in omni disciplinarum genere doctissimorū virorum opera utitur. Ego vero, et si quae iam olim in hunc Cordi libellū (quem ego, quicquid dicat praefatio anonyma, post obitū auctoris in lucē prodiiſſe, heredū vel amicorum cura, certis de causis persuasum habeo) annotaverā,

A 2

nos

non essent apud me tanti momēti, ut vel
 semel de illorū editione cogitaverim; ta-
 mē nō potui nō homini mihi amiciſſimo,
 & honesta petenti morem gerere. Quare
 vespertinas aliquot hac hieme horas; qua
 sola me quid scribere vel legere permitte-
 bāt, libelli huius correctioni dedi; & ma-
 ximo mendorum numero sublato, in suū
 quaque ordinem restitui; multis interim
 ipsius auctoris adiectis medicaminibus,
 qua haectenus hic fuerunt desiderata; ita
 ut operā me meā non male posuisse cōsi-
 dam: ubi à nonnullis haud immerito no-
 tatur, explicate subiunctis id rationibus
 doceo; & nonnumquā ineptas quorundā
 reprehensiones refuto, qua solo novitatis
 studio sine ullis rationibus vidētur inve-
 eta. Si quid autē à me erit omiſſū, copio-
 se & diligēter excutietur in magno meo
 huius farinae opere, quod fortasse aliquā-
 do medicis & pharmacopœis nō minorē
 voluptatē quam utilitatē adferet. Quod
 vero illud nondū perficiā & publicē, ma-
 ximas habeo & gravissimas consilii mei
 causas; tñ quod eorū favore nō sublever,
 quorum

quorū intererat curare ut tale quid diligēter prescriberetur; tū quod tēpora sint eiusmodi, ut plures fiant alipta, quā experti Medici & Pharmacopœi. Qua de re cum mecū cogito, nihil fero molestius, quam gentis nostrae inscitiam; quae cum in aliis fere rebus omnibus nulli sit nationi secunda, nusquam aequae peccat, quam quod nostri ordinis hominib. sit iniquior. Id vero pluribus verbis aperire non est necesse. Quis enim est vel mediocriter in pharmacopoliis versatus, cui hoc non sit notissimum? Magna spes erat praeterea, IOANNEM GOROPHIUM BECANUM, non tantū rei Medicae, sed universae Philosophiae & antiquitatis peritissimū virum, aliquid de Pharmaceutice scripturum. quod utinam fecisset. Sed quia nunc omni doctrina refertū opus, quod vere veneranda antiquitatis plaustrum quis appellet, praemanibus habet, nostris certe rebus vacare non potest: ideoque nec hortum, ut constituerat, colere. Id quidē ego totis fere viginti annis feci sedulo: & quidē nunc maximis laboribus & impensis,

ad sexcenta exoticarum stirpium genera
 in meo florere hortulo quotidie, et si rei
 familiaris cū iactura et dispendio, ma-
 xima tamen cum voluptate cerno. Et
 nisi cultor pauperis horti esset paupe-
 rior, darem operā, ne quid mihi deesset,
 quod nostra saltem tellus, licet summa
 cura, ferre posset. Interea id quod possum
 ago, quando quod volo nō licet. Speran-
 dum, inquit Euripides, & ferendum.
 Ceterum, ut ad institutum redeam, quæ
 in hoc opusculo præstiti, illa tibi, Gerar-
 de Gramaie, singularis omnium bona-
 rum artium patrone, dico dedicoque;
 partim ut observantiam erga te meam
 testificer, partim ut hac qualiacumq; no-
 minis tui auctoritate munita, invidiam
 & calumnias tanto facilius ferant. Sus-
 cipies ergo hæc, qua tua est humanitas,
 benigno vultu, quo Petrum Condenber-
 gium in tuam iam pridē clientelam re-
 cepisti, & receptum constanter tueri per-
 gis. Vale, Mecenas optime. Ex officina
 nostra pharmaceutica, Antuerpiæ, Ka-
 lend. Martiis cIo, Io. LXVIII.

P R Æ-